

Hayman's
Nieuwe
zakgids

vogels

PETER HAYMAN

Vogelbescherming
NEDERLAND

TIRION NATUUR

Dit boek is gepubliceerd door
Tirion Uitgevers
Postbus 13288
3507 LG Utrecht
www.tirion.nl

Omslagontwerp: Aperta.nl
Vertaling en productie: Ger Meesters

ISBN 978 90 5210 916 9
NUR 435

Voor het eerst gepubliceerd in Engeland in 2008 door Mitchell Beazley, een imprint van Octopus Publishing Group Ltd., Londen
Oorspronkelijke titel: *The Birdwatcher's Pocket Guide to Britain and Europe*

© 2008 Tekst en illustraties: Octopus Publishing Group Limited
© 2009/2014 voor de Nederlandse taal: Tirion Uitgevers, Utrecht

Vijfde druk, 2014

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

No part of this book may be reproduced in any form by print, photocopy, microfilm or any other means without prior written permission from the publisher.

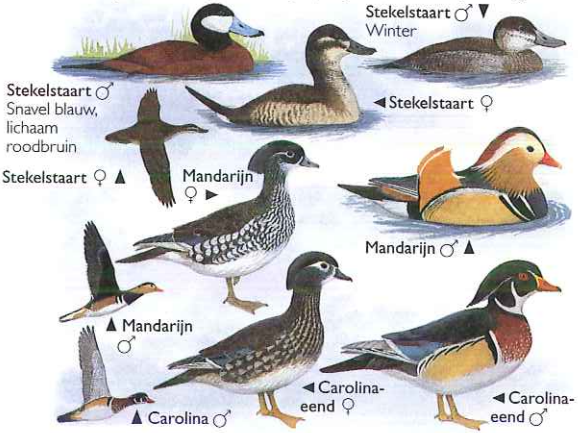
Legenda

	niet vastgesteld in Nederland	
	dwaalgast in Nederland	
	standvogel in Nederland	
	zeldzame, maar regelmatige gast in Nederland	
	zomergast in Nederland	
	wintergast in Nederland	
	doortrekker in Nederland	
	steden en dorpen	
	zoetwatermoerassen	
	kust en zee	
	agrarische gebieden	
	lage struiken	
	hoge struiken	
	meren en plassen	
	bergen, hooglanden en kloven	
	rivieren en beken	
	kliffen en eilanden	
	loofbossen	
	naaldbossen	
	gemengde bossen	
	mannetje	L lengte
	vrouwtje	SPW spanwijdte
		GW gewicht
		ad adult
		juv juveniel
		onv onvolwassen

Stekelstaart-, Carolina- en Mandarijneend

L 35–43 cm | SPW 53–62 cm | GW 350–800g *Oxyura jamaicensis*/*Aix sponsa*/*A. galericulata*

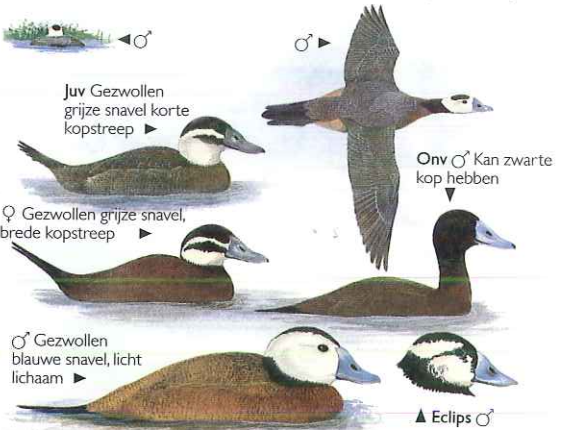
Stekelstaart heeft stijve, opgerichte staart; kleiner dan witkop, mannetje roder met meer zwart op kruin, witte onderstaart, slanke, blauwe snavel. Vrouwtje valer, minder contrast op kop dan witkop. Mannetje mandarijn onmiskenbaar; vrouwtje donkergrijs, rommelige kuif, strakke witte 'bril'. Dunne, rozige snavel, vaak in bomen bij water. Vrouwtje carolina met gele oogring.

L 43–48cm | SPW 60–70cm | GW 600–900 g

Witkoppeend

Oxyura leucocephala

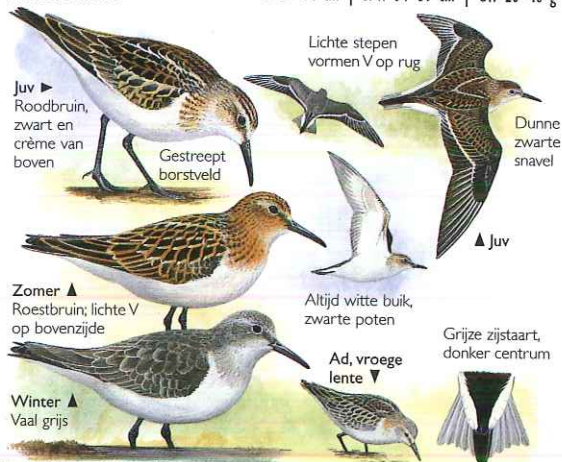

Compacte duikeend met breed lichaam, grote kop en stijve staart, die soms wordt opgericht. Mannetje is roodbruin, fijn gebandeerd, met witte kop, kleine zwarte kruin, zwartere nek, gezwollen lichtblauwe snavel; juveniel met zwartige kop. Vrouwtje bruin, donkere kruin, lichte streep onder oog, donkere wangstreep, lichte keel, grijze bij basis gezwollen snavel. Geheel donkere vleugels.

Kleine strandloper

Calidris minuta

L 12–14 cm | SPW 34–37 cm | GW 20–40 g

Juv ▶
Roodbruin,
zwart en
crème van
boven

Gestreept
borstveld

Lichte stepen
vormen V op rug

Dunne
zwarte
snavel

Zomer ▲
Roestbruin; lichte V
op bovenzijde

Altijd witte buik,
zwarte poten

▲ Juv

Grijze zijstaart,
donker centrum

Winter ▲
Vaal grijs

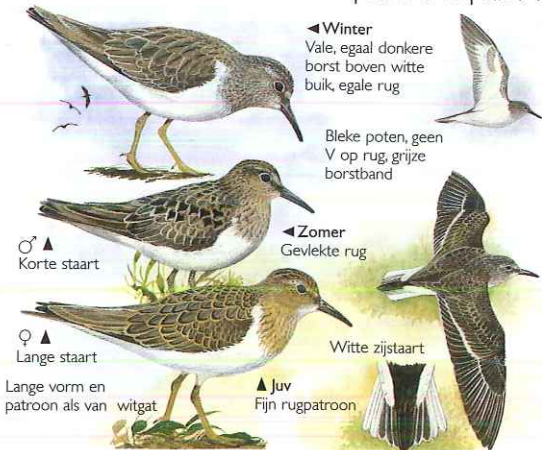
Ad, vroege
lente ▼

Zeer kleine strandloper met rechte, zwarte snavel, zwarte poten, helderwitte onderzijde. Adult zomer roestrood van boven met lichte V-vorm. In herfst donker gevlekt in banen langs schouder- en dekveren, met crème veertoppen, opvallende crème V op rug; borst met beige zweem, zwak gestreept op zijde. Smalle witte vleugelbaan, grijze buitenstaart. Kort, snel *stít* of *tit-it*.

Temmincks strandloper

Calidris temminckii

L 13–15 cm | SPW 34–37 cm | GW 20–40 g

◀ Winter
Vale, egaal donkere
borst boven witte
buik, egale rug

Bleke poten, geen
V op rug, grijze
borstband

♂ ▲
Korte staart

◀ Zomer
Gevlekte rug

♀ ▲
Lange staart

Witte zijstaart

Lange vorm en
patroon als van witgat

▲ Juv
Fijn rugpatroon

Kleine steltloper, zwijgzaam en traag, maar vliegt na verstoring snel, hoog en roepend op. Korte, lichte poten, lichte buitenstaart, geen V op rug. Vogels in vroege lente vaal, later zwartig gevlekt op de rug met roodbruine vlekken. Juveniel lichtbruin, veren van bovenzijde strak omljnd met dunne donkere lijn en lichte zoom, borst gestreept, lichter in het midden, witte 'haak' op hals.

L 14,5 cm | SPW 26–32 cm | GW 17–30 g

Tapuit

Oenanthe oenanthe

Vliegt niet ver weg,
witte stuit valt op

Lichtgrijze
ondervleugel;
witte stuit, wit
op staart met
grote zwarte T
op punt

Een grondvogel van
open terrein van duinen en
heide tot hoogvenen en
puinhellingen

♂ Licht-
grijs van boven

♂ lente
Groenland

♂ 1ste jaar ▲

♂ Ad, lente ▶

♂ ▲
Spanje

Mannetje in de lente
helder, licht met zwartige
vleugels en zwart masker

▲ ♀ lente
Bruinig van
boven, vleugels
bruin, gezicht
donker

Juv ♀ ▶

◀ ♀ herfst

◀ ♂ herfst

In herfst altijd met
bruine rug, lichte
randen op
vleugels, licht
gezicht

▲ Juv
Groenland

▲ ♂ lente
Groenland; groot,
helder in voorjaar;
bruine zweem

Wijdverspreide tapuit van open terrein, hoogvenen, zandige heiden, duinen, vaak aan de kust of langs meren tijdens trek. Grote witte stuit, zwarte T-vorm op staart met brede zwarte band bij punt. Mannetje in voorjaar grijs van boven (Groenlandse met bruine zweem), vleugels bruinzwart, onderzijde lichtbeige (Groenlandse warmer beige). Witte streep boven zwart gebied rond oog. Vrouwje zandbruin van boven, beige van onderen, oogvlek bruin, vleugels bruin. Alle bruiner in herfst, zandkleurig van onderen, vleugels donker met brede, goudbeige veerzomen. Staat opgericht, leunt voorover tijdens foerageren of zittend op paal of steen. Roep onder meer scherp *hiet* en hard, klikkend *tak*. Zang vaak in zangvlucht, een snelle ratelende riedel.

Register

A

- aalscholver 54
 - dwerg- 55
- aalscholver, kuif- 55
- alk 163
- alk, kleine 161
- arend
 - bastaard- 88
 - dwerg- 84
 - havik- 85
 - keizer- 90
 - schreeuw 88
 - slangen- 86
 - steen- 89
 - vis- 83
 - zee- 87
- aerhoen 35

B

- baardman 264
- barmsijs
 - Groenlandse 300
 - grote 300
 - IJslandse 300
 - kleine 301
 - witstuit- 300
- bijeneter 189
- blauwborst 223
- bokje 134
- boomklever 270
 - Corsicaanse 271
- boomkruiper 270
 - taiga 269
- braamsluiper 251
- brilduiker 27
- buizerd 81
 - arend 79
 - ruigpoot 80
 - steppe- 79
- burgemeester, grote 147
 - kleine 147

C

- Carolina-eend 23
- Casarca 14
- Cirlgors 309
- Citroenkanarie 298
- Citroenkwikstaart 211

D

- dodaars 47
- draaihals 191
- duif
 - holen 168
 - hout- 169
 - rots- 167

duiker

- geelsnavel 44
- ijs- 44
- parel- 44
- roodkeel- 45

E

- eend
 - berg- 14
 - carolina- 23
 - ijs- 31
 - krak 17
 - kroon- 22
 - kuif- 25
 - mandarijn- 23
 - marmar- 21
 - slob- 18
 - tafel- 22
 - wilde 16
 - witkop- 23
 - witkop- 23
 - witoog- 24
- eider 30
 - konings- 29
 - Stellers 29
- ekster 282
 - blauwe 282

F

- fazant 34
- fitis 243
- fitis, grauwe 245
- flamingo 67
- fluit 246
 - balkanberg- 246
 - berg 246
 - tuin- 256
- franjepoot
 - grauwe 136
 - rosse 136
- frater 303
- fuut 45
 - geoorde 47
 - roodhals- 46

G

- gaai 281
 - taiga- 281
- gans
 - brand- 12
 - Canadese 9
 - dwerg- 12
 - grauwe 10
 - kleine riet- 11
 - kol- 11
 - nijl- 9

- riet- 10
 roodhals- 13
 rot- 13
- gier**
 aas- 71
 monniks- 70
 vale 70
- gierzwaluw** 187
 alpen- 186
 huis- 186
 kaffer- 186
 vale 187
- glanskop** 266
- gors**
 bos- 311
 cirl- 309
 dwerg 311
 geel- 308
 grauwe 306
 grijze 314
 ijs- 313
 riet- 312
 sneeuw- 315
 wilgen- 310
 zwartkop- 310
- goudhaan** 258
 vuur- 258
- grasmus** 250
 Balearische 254
 bril- 252
 Orpheus- 255
 Provençaaalse 254
 Ruppells 255
 Sardijnse 254
 sperwer 256
- griel** 137
- groenling** 296
- grutto** 129
 rosse 128
- H**
 haakbek 303
 havik 77
 hazelhoen 40
 heggenmus 218
 alpen- 219
 hop 190
- I**
 ibis, zwarte 67
 ijsvogel 189
- J**
 jager
 grote 140
 kleine 141
 kleinste 141
 middelste 140
- jan-van-gent 53
 jufferkraan 64
- K**
 kanarie, citroen 298
 Europese 298
 kanoet 121
 karekiet 240
 grote 242
 kauw 284
 alpen 283
 keep 294
 kempaiaan 132
 kiekendief
 blauwe 74
 bruine 73
 grauwe 75
 steppe- 75
 kievit 116
 sporen- 111
 klapekster 275
 kleine 274
 zuidelijke 275
 klauwier
 masker- 276
 grauwe 277
 roodkop 276
 kluut 110
 stelt- 110
 kneu 302
 koekoek 172
 kuif- 173
 koperwiek 232
 korhoen 37
 kraai
 zwarte 286
 bonte 286
 alpen 283
 kraanvogel 64
 kramsvogel 231
 kruisbek 305
 grote 304
 Schotse 305
 witband- 304
 kuifduiker 46
 kwak 59
 kwartel 41
 gestreepte vecht- 41
 kwartelkoning 102
 kwikstaart
 citroen- 211
 gele 212
 grote gele 211
 rouw 213
 witte 213
- L**
 lammergier 71

De perfecte gids voor wandelingen en vogelkijktochten!

- Beschrijft alle Europese broedvogels, standvogels, doortrekkers en dwaalgasten
- Elke soort is afgebeeld in vlucht en rust met de prachtige illustraties van Peter Hayman
- Met informatie over grootte, gewicht en afmetingen
- Doeltreffend te herkennen dankzij pictogrammen en kleurcodes
- Beschrijft ruim 450 soorten

In samenwerking met Vogelbescherming Nederland en Natuurpunt.

www.natuurpunt.be

TIRION NATUUR

www.tirion.nl

Vogelbescherming
NEDERLAND

www.vogelbescherming.nl

ISBN 978 90 5210 916 9

9 789052 109169